



**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni  
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones  
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis  
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,  
Librosque undecim complectens

**Henricus, de Sancto Ignatio**

**Leodii, 1709**

Caput XII. A generalibus Scripturæ sententiis ac præceptis, sola humanà  
ratione, prudens non excipit.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)



Eadem viâ Nestoriani duas in Christo Personas, uti duas naturas; econtrâ unicam in ipso naturam, uti unicam Personam, Eutyichiani posuerunt. Eadem denique viâ Sacramentarii (ut alios hæreticos prætermittam) humanâ suâ ratione, privatoque spiritu, non capientes SS. Eucharistiæ mysterium, illud sustulerunt, Scripturæque de ipso testimonia, quàmlibet perspicua, pro visa sibi ratione, à sensu proprio ad improprium detorserunt.

72 Nec aliâ viâ Novatores morum, Evangelicam disciplinam relaxarunt, nisi eâ quâ fidei Novatores fidei mysteria, ad privati spiritus sui captum, emollierunt. Sicut enim istos illi imitati sunt, in hoc, quòd sicut isti difficultia quæque fidei mysteria, pro visa sibi ratione, emollierunt; sic illi difficultia quæque morum præcepta, pro ratione sibi visa, relaxarunt: sicut & eosdem imitati sunt, in hoc, quòd contraria Scripturæ testimonia, vel à sensu proprio ad improprium, vel ab univèrsali ad particularem; pro visa sibi ratione, privatoque spiritu, traxerunt; non rationem suam; privatamque spiritum Scripturæ, sed hanc illi subjicientes, accommodantelque.

73 Hæc igitur arte pessimus Dæmon non cessat Ecclesiam Christi sponfam persequi; hinc per hæreticos, privato spiritu suo Evangelica fidei dogmata dijudicantes, tentando credendorum elidere veritatem; inde per Catholicos, divinæ legis præcepta, pro visa sibi ratione, glossantes emollientelque, agendorum corrumpere sanctitatem.

74 Istam ob causam Apostolus Coloss. 2. *Videte* (inquit) *nequis vos decipiat per Philosophiam, & inanem fallaciam, secundum traditionem hominum.* Et Tertullianus lib. advers. Hermogenem; post ipsumque Hieronymus epist. ad Ctesiphont. Philosophos, *hæreticorum Patriarchas* appellat; dum utique nimium auscultantes humanam rationem suam, Ecclesiæ puritatem pervertâ maculavere doctrinâ, & *si quid contrarium in sacris ostendunt digestis, pro instituto curiositatis suæ (id est ad præscriptum Philosophiæ suæ) ad propria verterunt.* Quibus deinde meritò reponit idem Hieronymus Dial. contra Pelagianos: *Non nobis cura est quid Aristoteles, sed quid Paulus doceat.*

75 Eandem ob causam SS. Patres communiter omnes in ejusmodi Scripturæ adulteros potius quàm interpretes vehementer insurgunt. Cauponatores Scripturarum ipsos vocat Magnus Basilius in c. 1. Isaiæ ubi versum illum 22. *Canones tui miscent vinum aquâ, applicat iis qui Scripturam ipsam in aquam convertunt, permiscuentes quæ sub ipsorum intellectu excogitarunt, in extremam perniciem auditorum.* Dum enim studio admittuntur, ut indulgendo eorum voluptatibus, demereantur ipsorum gratiam per blandiloquia & suaves sermones assentando, alunt illorum vitia in perditionem, per hæc enervantes austeritatem & vigorem Scripturarum vitiosos vitiosius perstringentem. Illos etiam perstringit Hieronymus qui ad sensum suum incongrua ap-

iant testimonia. *Quasi grande sit, & non vitiosissimum docendi genus, depravare sententias, & ad voluntatem suam Scripturam trahere repugnantem.* Et Tertullianus l. de præscript. c. 17. de iisdem dicit, quòd *tantum veritati obstrepit adulter ipsorum sensus, quàm corruptor stylus.*

Eandem denique ob causam Ecclesia, ut hæc malis obviaret, in Scripturis interpretandis semper hunc morem tenuit, temperque præscripsit, ut earum sensum, tam circa morum dogmata, quàm circa fidei mysteria, ex SS. Patribus & traditione Majorum, vellet repetendum. Patet hoc ex verbis VI. Synodi Generalis, & Concilii Tridentini Procl. 1. n. 7. relatis. Et consonat S. Clemens Papa n. 56. ibidem. S. Augustinus l. 6. de util. cred. c. 7. & 27. & in Procem. l. de doctr. christ. S. Gregorius 28. Moral. 9. Clemens Alexandrinus Strom. 5. & 7. Basilius & Nazianzenus apud Rufinum l. 1. c. 9. vide dicta Prolegom. 1. c. 7. Ex his omnibus constat verissimum esse, quòd Cardinalis Turrecremata apud Fagnanum in c. cum pridem de pactis n. 81. ait: quòd utique legitima interpretatio obsequitur & obsequi debet Evangelio, aliàs non esset interpretatio, sed corruptio.

## CAPUT XII.

*A generalibus Scripturæ sententiis ac præceptis, solâ humanâ ratione, prudens non excipit.*

Primò, quia ex hujusmodi exceptione, camquam radice, laxior Ethica, multæque damnatæ propositiones Prolegom. 1. c. 2. recenter signanter in materia de homicidio) pullularunt, prout ibidem c. 5. vidimus.

2<sup>o</sup>. Quia Deus non remittit nos ad rationem nostram; ut inde sciamus, an & quando istud vel illud licitum sit, vel illicitum; sed ad legem suam, cui addere vetat & detrahere. Deuteron. 12. *Non facietis quod vobis rectum videtur, sed quod præcipio tibi.* Dixerat autem c. 4. *Non addetis ad verbum hoc, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo.*

3<sup>o</sup>. Divinæ legis doctrina hominibus data est ad corrigendum humanæ rationis nostræ defectum, manifestandamque insufficientiam ejusdem sine magisterio divinæ legis; ad dirigendos mores hominum. Quod ut homines proprio discerent experimento, Deus reliquit eos absque doctrina legis, tempore legis naturæ: in quo, dum in errores inciderunt, convicta est eorum superbia de defectu scientiæ. S. Thomas lect. 7. in cap. 3. ad Galat. ampliusque de eodem defectu & insufficientiâ quotidiano vincuntur exemplo innumerabilium errorum, in quos incidunt; qui de licitis illicitisque solâ humanâ ratione suâ judicare præsumunt. Atqui doctrina legis non corrigeret defectum humanæ rationis, si humanæ rationis esset dijudicare, quando illa procederet, vel non procederet. Sic enim, non obstante generali do-



etrinā legis, finaliter recurrendum esset ad humanā rationis iudicium, ad sciendum, quid, in casibus particularibus, licitum foret vel illicitum; ac per consequens humana ratio, in casibus particularibus, non disceret à doctrina legis, sed à seipsa, quid licitum esset vel illicitum. Non igitur per doctrinam legis, in casibus illis particularibus, dirigeretur & corrigeretur; neque divina lex, in iisdem casibus, esset lucerna pedibus nostris, & lumen semitis nostris, sed maleuada ratio nostra.

80 4°. Humana ratio, ut recta sit, ad præscriptum divinæ legis regulari debet: nequit igitur esse iudex vel arbitra divinæ legis, sed discipula ac pedissequa; cuius non est coarctare dominam, nec excipere quidquam à generalitate præcepti ipsius.

81 5°. Actum esset de omni penè divinæ legis autoritate, si licitum esset Scripturæ autoritatem interpretari pro sola humana ratione, ut vidimus capite præcedenti: similiter ergo actum esset de omni penè divinæ legis generalitate, si licitum esset, Scripturæ generalitatem, pro sola humana ratione, adinventis exceptionibus coarctare.

82 6°. Solā humanā ratione, à generalibus Scripturæ sententiis excipere non licet in materia fidei. Ergo nec in materia morum. Neque enim id minùs periculosum in ista materia, quàm in illa. Immo magis est periculosum in materia morum; eo quòd humana mens, in hoc corruptæ naturæ statu, difficiliùs admittat rectum de moribus iudicium, quàm de fidei veritatibus. Quia scilicet humana mens divina non averfatur mysteria, licet ea non capiat: morum verò averfatur præcepta, quibus concupiscentias & passiones suas compescere jubetur; unde faciliùs Indis persuademus, ut credant divina mysteria, quàm ut vitam suam componant ad evangelica præcepta, abstinendo v. g. ab uxorum multitudine, vel vindicta, &c.

83 Denique modernis Authoribus hodie non magis licet, solā humanā ratione suā excipere à præceptorum divinorum generalitate, quàm Scribis & Phariseis id olim licuerit. Id autem non licuit. Cùm enim speciosas ob rationes à generali præcepto honorandi de substantia sua parentes, in necessitate constitutos, excepissent casum, quo filius substantiam suam Deo vovisset, à Christo Domino reprehensi sunt, tamquam mandati divini prævaricatores, Matth. 15. *Quare vos transgredimini mandatum Dei propter traditiones vestras? nam Deus dixit: honora patrem & matrem (non solum officiis & salutationibus, verum etiam eleemosynis & muneribus, dum iis indigent, prout exponit Hieronymus.) Vos autem dicitis... Munus quodcumque est ex me, tibi proderit: & non honorificabit patrem suum & matrem suam...* Id est (eodem Hieronymo interprete in illum locum) si quis ea quæ parentibus offerenda sunt, Deo vovere voluerit, qui verus est Pater, oblatio Domini præponatur parentum muneribus. Ecce

quam speciosam rationem prætexebat cupiditas Scribarum & Phariseorum (cupiditas utique munera illa convertendi in lucra sua) ad excipiendum à generali illo præcepto casum voti, ut supra. Quis enim speciosam abnuerit rationem, in divinæ paternitatis prerogativa fundatam, ratione cuius honor Dei præferendus esset honori parentum? Nec alia deerant ipsis rationes, quòd utique oblatio, Deo facta in bonum spirituale parentum, præterquam quòd esset actio pietatis in Deum, foret etiam actio pietatis in parentes, eo quòd cederet in alimentum spirituale ipsorum; ubi eleemosyna corporalis solum cederet in alimentum corporale. Speciosioribus certè rationibus non fulciuntur exceptiones Modernorum à generalibus Dei præceptis. Non minùs igitur arguendi sunt, tamquam irritum facientes præceptum Domini per huiusmodi exceptiones, solā humanā ratione excogitatas, quàm Scribæ & Pharisei.

## CAPUT XIII.

*Sola illa à generalibus Dei præceptis legitima est exceptio, qua divinā cognoscitur fieri auctoritate, sive per Scripturam, sive per Traditionem externam vel internam, vel divinam pro tempore revelationem.*

Quòd legitima exceptio à generali Dei lege, solā divinā fiat auctoritate, probatur, tum quia sicut nulla persona, sic nullus casus, humana auctoritate subduci potest à generali Dei lege. Tum quia, sicut eius est legem ampliare, sic eius est legem exceptione limitare, cuius est legem ferre. Humana igitur potestas legem divinam non magis limitare potest, quàm ampliare, vel etiam ferre.

Quòd autem exceptio per divinam auctoritatem, nobis innotescere debeat per Scripturam vel Traditionem, ostenditur: quia sufficienter innotescere nequit per solam humanam rationem, ex dictis capite præcedenti: solum igitur potest sufficienter innotescere per Scripturam, vel Traditionem, sive externam (nobis declaratam per Ecclesiam, vel per SS. Patres, fideles Traditionis depositarios) sive internam, quæ nobis innotescit per constantem universalemque consensionem totius humani generis, ut dictum est n. 58.

Nec certè veteres Patres alias unquam exceptiones à generalibus Dei legibus admiserunt, nisi illas, quas divinā fieri auctoritate, per verbum Dei, scriptum, vel traditum, vel pro tempore revelatum acceperunt, ut videre est in Augustino 1. Civit. 7. ubi aliam non agnoscit legitimam exceptionem à generali præcepto, non occides, nisi factam divinā auctoritate, modo dicto innotescente: *quasdam verò exceptiones eadem ipsa divina fecit auctoritas... sed his exceptis, quos Deus occidi iubet (aut concedit) sive data lege, sive ad personam pro tempore expressa iussione, quisquis hominem occiderit, homicidii crimine innectitur.* Nec nos igitur ullam aliam exceptionem, tamquam